

EL TEMPS

DIRECCIÓ, ADMINISTRACIÓ, PUBLICITAT I VENDES: Avda. del Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 València. Telèfon: (96) 352 48 69. Fax: (96) 352 09 83.

REDACCIÓ DE BARCELONA: Carrer de Casanova, 46, 4-2. 08011 Barcelona. Telèfon: (93) 451 03 75 i 323 00 71. Fax: (93) 323 35 41.

REDACCIÓ DE MALLORCA: Plaça de Caterina de Thomàs, 4, 4rt, B. 07001 Palma de Mallorca. Telèfon: (971) 72 07 63.

EDITA: Edicions del País Valencià, SA.
PRESIDENT: Rafael Mansanet.
EDITOR: Eliseu Climent.

DIRECTOR: Oriol Castany.

SUBDIRECTOR: Miquel Alberola.

REDACCIÓ DE VALÈNCIA: Jordi Sebastià (*Cap de redacció*), Ismael L. Belda, Ignasi Pellicer, Lola Carrasco.

REDACCIÓ BARCELONA: Assumpció Maresma (*Cap de redacció*), Eduard Company, Xavier Duran, Oriol Malló, Pere Martí, Sílvia Monfort, Eduard Voltas i Mercè Montoliu.

REDACCIÓ MALLORCA: Miquel Payeras.
CORRESPONSALS: M.C. Grau (Andorra), Cinta Bellmunt (Tarragona), Patrícia Alberola (Alacant), Xevi Planas (Girona), Univer Bertrana (Perpinyà), Judith Casaprima (Lleida).

FOTÒGRAFS: Joan Celià, Rafa Gil, Jordi Morera.

IL·LUSTRADORS: Salva Llosa, Sento.

RÍBRIQUES: Jordi Balló, Ramon Bamils, Pere Calders, Fabià Estapé, Joan F. Mira, J.J. Pérez Benlloch, Josep M. Sanmartí.

COL·LABORADORS: Antoni Albalat, Andreu Alfaro, Adolf Beltran, Francesc Bueno, Joan A. Benach, Francesc Caballero, Carles Capdevila, Antoni Castet, Jaume Comellas, Santiago Cucurella, Martí Domínguez, Llibert Ferri, Vicent Franch, Carles Gàmez, Manuel Garcia, J.L. Guarnier, Juan M. Játiva, Enric A. Llobregat, Josep M. Lluoró, J.V. Marqués, Josep Morell, Sergi Pàmies, Josep M. Pasqual, Vicent Partal, Toni Picazo, Eva Piquer, Miquel Porta Perales, Modest Prats, Pilar Rahola, Antoni Reig, Màrius Serra, Josep Lluís Sirera, Lluç Soler, Marc Soler, Ferran Torrent, X.R. Trigo, Lourdes Toledo, Daniel Hermsilla.

ARXIU: Jesús Prats (Fotografia).

PUBLICITAT I PROMOCIÓ: Jordi Enguix (*Cap de publicitat*), Joana Vallés (Barcelona). Oh-Fek, Comunicació i Marketing (València i Balears) (96) 369 66 01

SUBSCRIPCIONS: Begonya Pardo.

PRODUCCIÓ: Francesc Selles i Josep Agustí (Correcció lingüística), Lina Casanova (Maquetació), Faust Ripoll (Edició), Rosanna Puchades (Textos).

DISSENY: Enric Satué.

FOTOMECÀNICA: Garbí Casa Editorial SA, Anón, Selecom.

IMPRESSIÓ: Gràfiques Morvedre.

DIPÒSIT LEGAL: V.853-1984

Sol.licitat control d'OJD

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda per cap mitjà, ja sigui mecànic, fotogràfic, electroòptic, magnètic, de fotocòpia, o qualsevol altre, sense permís de l'editor.

Iugoslàvia: final infeliç

És impossible saber encara, en aquests primers dies immediats a la proclamació d'independència d'Eslovènia i de Croàcia, quin serà l'abast dels efectes immediats. La violència extrema de la situació pot engendrar encara més violència, fins a extrems imprevisibles. O el perill de guerra civil generalitzada pot portar a una treva difícilment sostenible com a tal. El que és clar, en tot cas, és que els intents de prolongar la vida de la Iugoslàvia que havia existit fins al 1991 resulten ja desesperadament inútils. Una moratòria en l'aplicació de la declaració d'independència per part d'eslovens i croats deixaria les coses, passats uns mesos, en el punt en què estaven el 25 de juny: en la necessitat de fer efectius d'alguna manera els referèndums per la sobirania massivament desitjada pels ciutadans. I una repressió militar portada fins a l'extrem reforçaria més encara una voluntat de separació que no podrà ser indefinidament ofegada per la força.

No havia esclatat mai amb tanta força a Europa, des de l'acabament de la I Guerra Mundial, l'oposició entre el principi de la sobirania de les nacions i el principi de la sobirania dels estats. En virtut del primer, en aplicació de la voluntat popular inequívocament expressada, Eslovènia i Croàcia han proclamat la independència nacional. I l'han proclamada només després d'haver intentat inútilment —per la resistència sèrbia— la transformació de la Federació Iugoslava en una confederació de repúbliques iguals i no sotmeses a l'hegemonia d'una nació dominant. Han proclamat la independència, a més a més, deixant la porta oberta a noves formes de coexistència amb les altres repúbliques iugoslaves i a la reconstrucció d'un espai econòmic i polític comú. No ha servit de res, perquè a l'altra banda actuava una altra lògica: la de l'hegemonia sèrbia i la de la sobirania de l'estat.

En aquest tràgic xoc de principis, resulta patètica la crida del president eslovè Kucan a defensar la sobirania nacional "per tots els mit-

jans possibles". Perquè enfront hi ha l'exèrcit iugoslau —és a dir l'exèrcit sèrb— disposat a mantenir la "integritat territorial", a aplicar sense miraments "les regles de la guerra", i amb l'advertència, en paraules del general Kolssek, que "tota resistència serà aixafada".

Fet i fet, si el drama de la intervenció militar ha esclatat primer a Eslovènia, la causa en són les fronteres exteriors de l'estat, i les duanes i els punts de pas amb Hongria, Àustria i Itàlia: el control militar de la frontera és el senyal suprem de la sobirania, i aquesta només pot exercir-la —per força— l'estat realment existent. Davant d'això, qualsevol altra consideració queda sense valor. I llavors els governs de la Comunitat Europea, de l'URSS, dels EUA, de la CSCE... reclamen en primer lloc i sobretot la mateixa cosa que els generals sèrbis: el manteniment de la integritat territorial de Iugoslàvia. En segon lloc demanen que, si pot ser, no hi haja accions de força per part de l'exèrcit que l'ha de mantenir. És a dir, demanen l'impossible, i ho saben: una cosa porta l'altra.

Haurien de saber també, els governs europeus, americà i soviètic, que la carta de la "integritat territorial" de Iugoslavia és ara mateix la carta equivocada. És, en els fets, el suport a la força militar, al Partit Comunista de l'exèrcit, al quasi-dictador Milosevic, i a la Gran Sèrbia. És el rebuig de les nacions més europees de l'antiga federació. I és, sobretot, mantenir un equilibri forçat que només pot engendrar en el futur més inestabilitat, més odis i més violència. Tot això, no en nom de la democràcia, de la llibertat, dels drets dels pobles o de les nacions, sinó en nom del dret dels estats al control suprem del territori. A força de considerar impensable la desaparició de l'actual estat Iugoslau, acabaran convertint en tragèdia el seu inevitable final.

